

Συντάκτης: **Στεφανάκου Π.**

Ημερομηνία Δημοσίευσης: **24/10/2010**

Πανεπιστήμια επιστρέφουν ως απαράδεκτες τις προτάσεις της κυβέρνησης

Της Πίκιας Στεφανάκου

Ένα καθαρό "Όχι" λαμβάνει η κυβέρνηση από τα πανεπιστήμια ως απάντηση στις σχεδιαζόμενες αλλαγές. Με όποια μορφή κι αν παρουσιάζονται οι αλλαγές, ό,τι χτένισμα κι αν έγινε στο κείμενο διαβούλευσης, η ουσία είναι η ίδια. Η κυβέρνηση θέλει να πάρει τη διοίκηση από τα χέρια των δημοκρατικά εκλεγμένων ακαδημαϊκών οργάνων προκειμένου να επιβάλει στα πανεπιστήμια επιχειρηματικούς κανόνες λειτουργίας. Επιπλέον, μέσω της αλλαγής του μοντέλου διοίκησης, θεωρεί ότι θα πετύχει απαλλαγή από τη συνταγματική της υποχρέωση να χρηματοδοτεί χωρίς όρους και υποχρεώσεις την ανώτατη εκπαίδευση στη χώρα μας.

Σύγκλητοι μεγάλων πανεπιστημιακών ιδρυμάτων της χώρας, το καθένα με διαφορετικά χαρακτηριστικά, βγαίνουν μπροστά και επιστρέφουν ως απαράδεκτες τις κυβερνητικές προτάσεις. Μέχρι την Παρασκευή, είχαν πάρει θέση το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, η πρυτανική αρχή του Πανεπιστημίου Πατρών, η Σχολή Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ, το Φυσικό του Πανεπιστημίου Αθηνών. Και είναι μόνο η αρχή. Την ίδια ώρα, οι άγριες περικοπές στους προϋπολογισμούς όλων των ιδρυμάτων ανοίγουν ένα ακόμα πεδίο σύγκρουσης των πανεπιστημίων με το υπουργείο Παιδείας. Κεντρικά αλλά και περιφερειακά ιδρύματα της χώρας καλούν την κυβέρνηση να εξαιρέσει τα πανεπιστήμια από το μνημόνιο περικοπών και να τα αντιμετωπίσει σύμφωνα με τις δηλώσεις της: ως μοχλούς ανάπτυξης.

Μέχρι στιγμής η λίστα των αντιδράσεων έχει ως εξής:

Προσχηματικός διάλογος

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο: Η Σύγκλητος θεωρεί ότι οι μεταρρυθμιστικές εξαγγελίες της κυβέρνησης, η απαξίωση και η ταπείνωση του δημόσιου πανεπιστημίου και των λειτουργών του έχουν ως στόχο να πλήξουν τον δημόσιο χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, να συρρικνώσουν περαιτέρω την κρατική χρηματοδότηση και να προλειάνουν το έδαφος για ιδιωτικά ΑΕΙ. Επιπλέον το προσκλητήριο κείμενο του διαλόγου είναι προκλητικό στις ισοπεδωτικές γενικεύσεις και αστήρικτες καταγγελίες του. Η Σύγκλητος του ΕΜΠ πιστεύει ότι καμία μεταρρύθμιση δεν μπορεί ούτε να σχεδιαστεί, ούτε να εφαρμοστεί αν δεν στηριχτεί στις δυνάμεις του πανεπιστημίου και στις αποφάσεις των συλλογικών του οργάνων. Με βάση τα παραπάνω, το ΕΜΠ θεωρεί προσχηματικό τον διάλογο και επιφυλάσσεται για τη συμμετοχή του σε αυτόν.

Προσπαιτούμενο η ακαδημαϊκή αυτονομία

Πανεπιστήμιο Αιγαίου: Η Σύγκλητος του ιδρύματος επισημαίνει ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν διορθώνουν τις υφιστάμενες δυσλειτουργίες του Πανεπιστημίου, ούτε συντελούν στη βελτίωση του παρεχόμενου επιπέδου σπουδών και της ερευνητικής διαδικασίας. Η ακαδημαϊκή αυτονομία, η συμμετοχική διοίκηση, το πανεπιστημιακό άσυλο, δεν είναι απλές διαδικασίες, ξέχωρες από τους σκοπούς του πανεπιστημίου. Αποτελούν τους όρους και τις αναγκαίες συνθήκες για την ανάπτυξη της έρευνας και της διδασκαλίας. Ο διάλογος για την τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι υπόθεση πρωτίστως της ακαδημαϊκής κοινότητας με τη συμμετοχή φυσικά της πολιτείας και της κοινωνίας. Για να αναπτυχθεί όμως η αμοιβαία εμπιστοσύνη και συναίνεση που προ-απαιτούνται για ένα διάλογο χωρίς εντάσεις, θα πρέπει να προφυλαχθεί η ακαδημαϊκή ηρεμία και να προσεχθεί η θεματολογία. Ο διάλογος δεν θα πρέπει να επικεντρωθεί στην αλλοίωση του ακαδημαϊκού συστήματος διοίκησης, των εργασιακών και μισθολογικών συνθηκών των εργαζομένων στο πανεπιστήμιο και της ακαδημαϊκής αντιστοιχίσης των Τμημάτων με τα Προγράμματα Σπουδών.

Η Σύγκλητος και μόνον η Σύγκλητος

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας: Η Σύγκλητος του ιδρύματος θέτει τους βασικούς άξονες για μια δημόσια παραγωγική συζήτηση ως εξής: Κατοχύρωση της αυτοτέλειας και του αυτοδιοίκητου των πανεπιστημίων και διατήρηση του ρόλου της Συγκλήτου ως του ανώτατου οργάνου το οποίο αποφασίζει για όλα τα θέματα της λειτουργίας και της διοίκησής του. Διασφάλιση της οικονομικής του βιωσιμότητας με ένα σταθερό πρόγραμμα χρηματοδότησης με τετραετή διάρκεια. Η όποια χωροταξική αναδιάρθρωση οφείλει να έχει τη σύμφωνη γνώμη της Συγκλήτου του κάθε ιδρύματος. Προϋπόθεση για έναν ειλικρινή διάλογο είναι η πολιτική ηγεσία του υπουργείου να αναγνωρίσει την αξία και το έργο που επιτελείται στο δημόσιο πανεπιστήμιο και να σταματήσει τους απαξιώτικους χαρακτηρισμούς που έχουν προφανή στόχο να προκαταλάβουν για μεθοδευμένες ήδη παρεμβάσεις χωρίς τη συμμετοχή των εκλεγμένων εκπροσώπων του.

Πανεπιστήμιο Πάτρας: Η πρυτανική αρχή του ιδρύματος θεωρεί ότι οι προθέσεις του υπουργείου Παιδείας για την ανώτατη εκπαίδευση εντάσσονται στο πλαίσιο των μέτρων που έχει λάβει η κυβέρνηση σε όλους τους τομείς της κοινωνικής καθημερινότητας με περικοπές μισθών, ασφαλιστικών αλλά και κοινωνικών δικαιωμάτων. Η τακτική συκοφάντησης του δημόσιου πανεπιστημίου δυναμιτίζει οποιαδήποτε δυνατότητα επικοινωνίας. Η ακαδημαϊκή αυτονομία, η αυτοτέλεια και η αυτοδιοίκηση, το πανεπιστημιακό άσυλο είναι συναγματικές συνιστώσες του δημόσιου πανεπιστημίου. Αποτελούν τις προϋποθέσεις για να μπορέσουν τα πανεπιστήμια να ανιχνεύσουν και να χαράξουν τη δική τους πορεία.

Προσοχή στο τέρας

Η Σχολή Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ: Δεν προσέρχεται στο διάλογο για την ανώτατη εκπαίδευση γιατί δεν συντρέχει καμιά από τις προϋποθέσεις διαλόγου. Όπως επισημαίνεται στο σχετικό ψήφισμα, η υπουργός Παιδείας βάζει στόχο της το DNA των πανεπιστημίων -μια επέμβαση που ως γνωστόν μπορεί στη φύση να γεννά τέρατα. Το πνεύμα των προτεινόμενων αλλαγών, παρά την πρόχειρη και ανεπεξέργαστη διατύπωσή τους, είναι ενιαίο και σαφές: έχει στόχο την πλήρη αντικατάσταση της αυτοδιοικούμενης δωρεάν δημόσιας ανώτατης εκπαίδευσης από αντιδημοκρατικά εκπαιδευτήρια κατάρτισης χωρίς δημόσια χρηματοδότηση, χωρίς αξιοπρεπείς δασκάλους, με φοιτητές χωρίς λόγο, δικαιώματα και οικονομική στήριξη, με πτυχία χωρίς επαγγελματικό και μορφωτικό αντίκρισμα.

Τμήμα Φυσικής του Πανεπιστημίου Αθηνών: Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος θεωρεί ότι η εφαρμογή των κυβερνητικών προτάσεων θα αλλάξουν δραματικά τον ρόλο των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων με εξαιρετικά αρνητικές συνέπειες στην εκπαίδευση, στην έρευνα, στη διοίκηση καθώς και σε κοινωνικό επίπεδο. Το Φυσικό εκφράζει κατηγορηματικά την αντίθεσή του

στις προτάσεις αυτές και καλεί την κυβέρνηση να μην τις καταθέσει προς συζήτηση.

Σύγκρουση για τις περικοπές

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης: Η Σύγκλητος διαπιστώνει την αδυναμία λειτουργίας του πανεπιστημίου μετά την περικοπή του 33% του τακτικού προϋπολογισμού, καθώς και την αναμενόμενη μείωση, μεγαλύτερη του 50%, των δημοσίων επενδύσεων. Τα κονδύλια του τακτικού προϋπολογισμού που εγκρίθηκε για τη φετινή χρονιά δεν επαρκούν ούτε για την κάλυψη των ανελαστικών δαπανών. Ζητείται από την κυβέρνηση η εξαίρεση της χρηματοδότησης της ανώτατης εκπαίδευσης από την πολιτική της λιτότητας. Μια πολιτική που στην εποχή της οικονομίας της γνώσης ανατροφοδοτεί την ύφεση και θέτει φραγμούς στην εφαρμογή ενός νέου μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης για τη χώρα.

Πανεπιστήμιο Αιγαίου: Η πρόσφατη εγκύκλιος που επιβάλλει μείωση του προϋπολογισμού κατά 30% καταστρατηγώντας παντελώς και σε ακραίο βαθμό τον τετραετή προγραμματισμό που μόλις πέρυσι συμφωνήθηκε, απειλεί τη λειτουργία του ιδρύματος και την ουσιαστική του ύπαρξη στην κοινωνία του Αιγαίου. Αν η πολιτεία αντιλαμβάνεται τη σημασία της Ανώτατης Παιδείας και ιδιαίτερα τον ρόλο της για την έξοδο από την κρίση, θα πρέπει κατ' ελάχιστον να διατηρήσει τη χρηματοδότηση της παιδείας στα προ της κρίσης ποσοστά επί του ΑΕΠ, και να επιχειρήσει μεθοδικά να υλοποιήσει τον στόχο του 7% επί του ΑΕΠ.